

Nieuw perspectief op de waterketen – Samen slimmer met prognoses

24 november 2025
Drents Museum Assen

Projectparade Euvelgunne en Gegevensbeheer

Sessie 4

Veel bedrijventerreinen merken dat het nodig is om zich aan te passen aan het veranderende klimaat. Zo ook het Groningse bedrijventerrein Euvelgunne. Bij hevige buien raakte hier de riolering overbelast. Samen met de waterschappen van Groningen, de Regio Groningen Assen en Bedrijvenvereniging Zuidoost zijn oplossingen voor het vasthouden van regenwater uitgevoerd.

Dries Jansma van Gegevensbeheer Noord

Gemeente Groningen

- 235.000 inwoners
- 1200 kilometer vrijvervalriolering

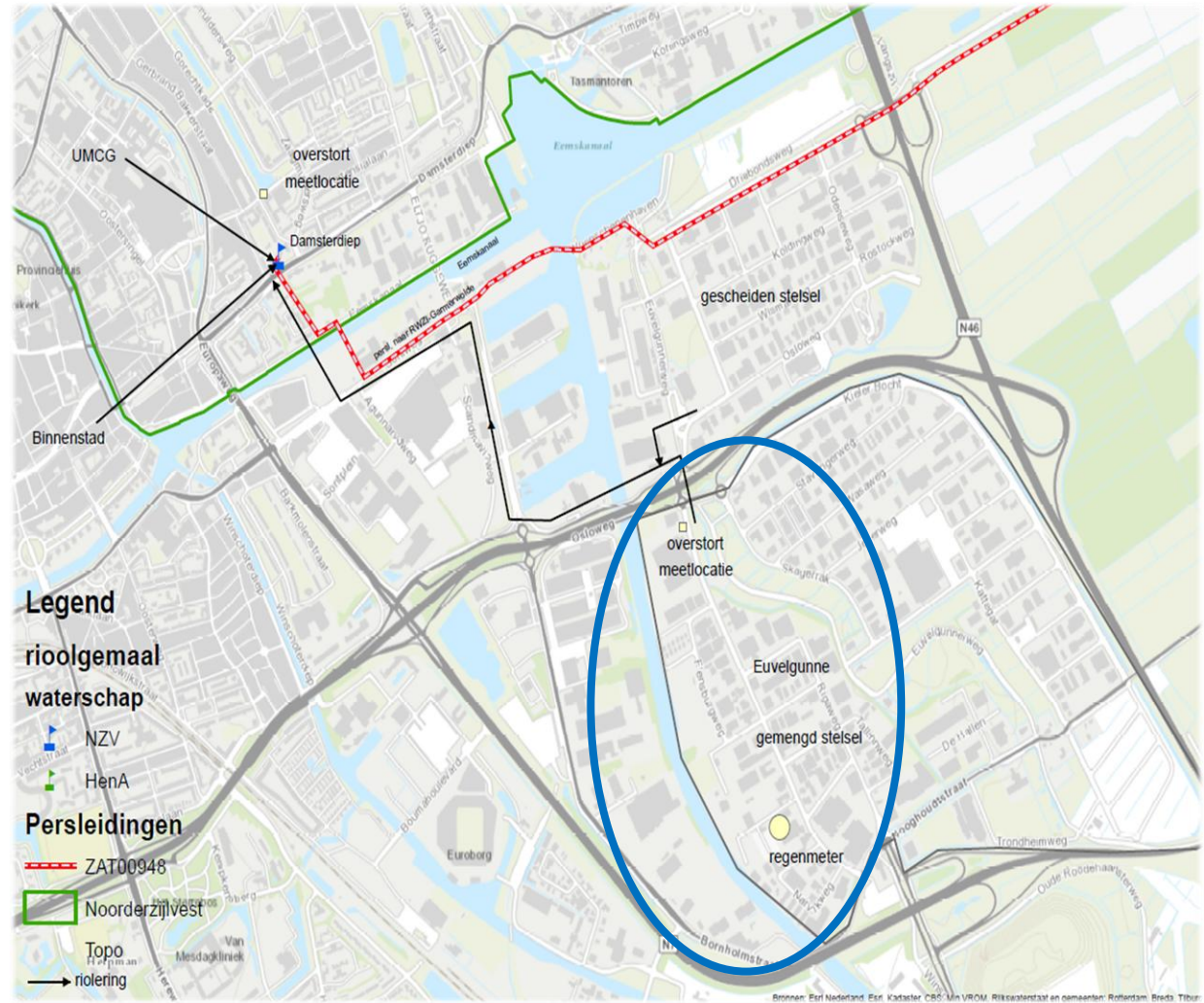
Project Bedrijventerrein Euvelgunne

- Twee onderdelen;
- Datagestuurd beheer
- Euvelgunne klimaatbestendig
- <https://www.klimaatregeleneuvelgunne.nl/>

Euvelgunne Groningen

- Bedrijventerrein in Groningen
 - ca. 50ha
 - ca. 70 bedrijven
- Gemengd stelsel
- Overlast bij hevige buien
 - Op het bedrijventerrein
 - In de binnenstad van Groningen
 - In de watergangen

Aanleiding

- Gemengd rioolstelsel jaren 80
- Wateroverlast
- Traditionele oplossing;
 - vergroten afvoercapaciteit → IKEA en UMCG extra belast
 - extra buis → gescheiden rioolstelsel
- Kosten geraamd 4 miljoen voor gescheiden stelsel

- Veel verhard oppervlak
- Weinig mensen die daar verblijven
- Aanwezig tussen 7:00 en 18:00 uur
- Na 18:00 uur regent het ook

Aanpak Euvelgunne

1. Aankondiging project bij bedrijven Euvelgunne door gemeente
2. Vooronderzoek naar waterhuishouding
3. 1-op-1 onderzoek bij en gesprekken met bedrijven
 - a) Bewustwording
 - b) Betrekken in de oplossing
 - c) Beoordelen mogelijkheden
4. Rapportage met aanbevelingen per bedrijf
5. Subsidieregeling → stimuleren van innovatie
6. Begeleiding maatregelen
 - a) 1-op-1 gesprekken: technische en financiële uitwerking
 - b) Leveranciers en bouwpartners: offertes
 - c) Duurzaam water- en groenplan per bedrijf
 - d) Convenant met de gemeente
7. Realisatie showcases
8. Realisatie maatregelen overige bedrijven

Aanpak Euvelgunne

Regenwater

- Opslaan
- Gebruiken
- Infiltreren
- Afvoeren

1 Opslaan

2 Gebruiken

3 Infiltreren

4 Afvoeren

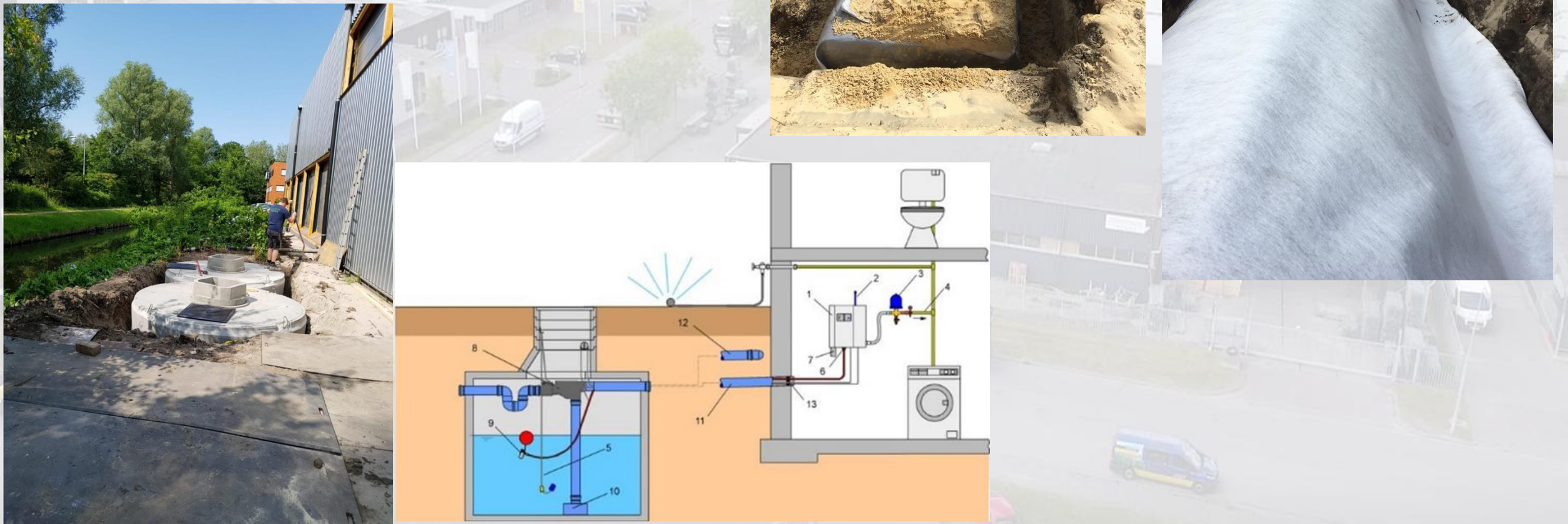

Groen

- Groene daken
- Ontharden/groene tuinen

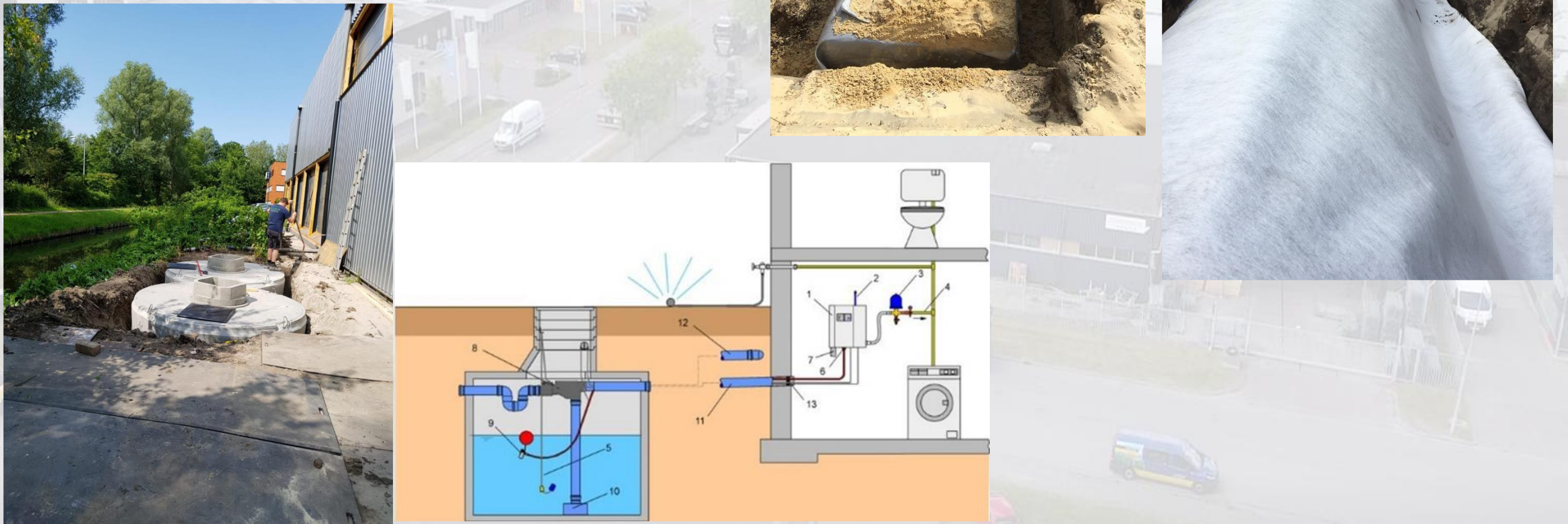
Praktijkvoorbeelden

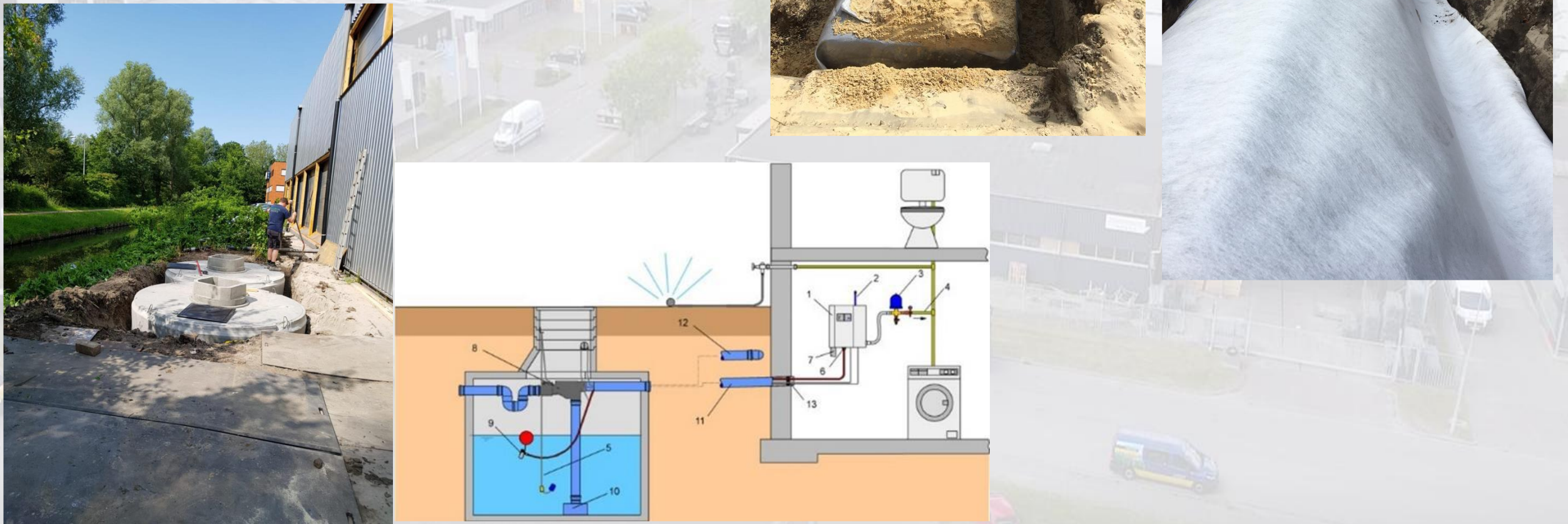
- Maatregelen
 - Afkoppelen HWA's en infiltratie op locatie
 - Opvang en hergebruik water

Praktijkvoorbeelden

- Maatregelen
 - Afkoppelen HWA's en infiltratie op locatie
 - Opvang en hergebruik water

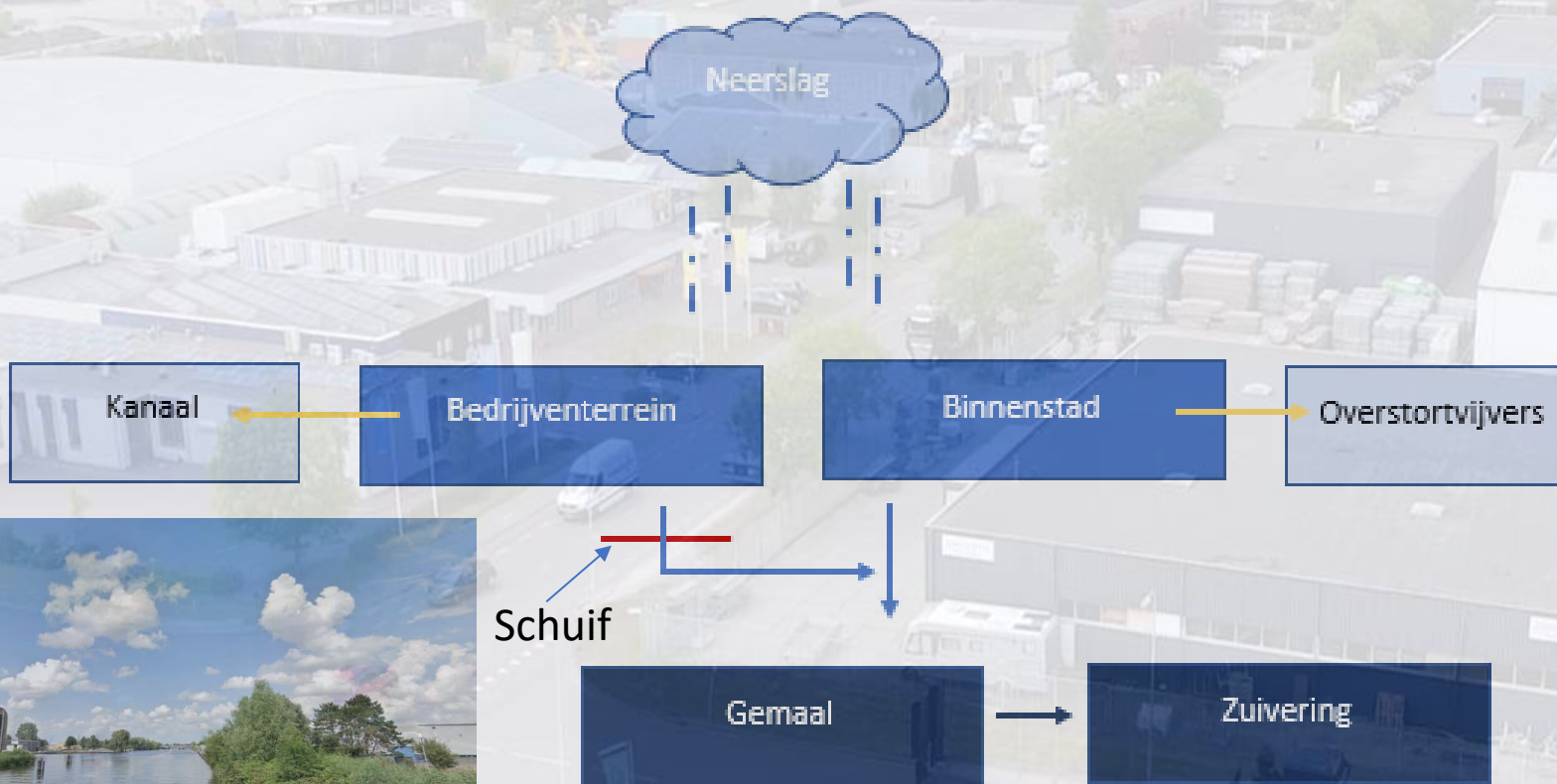
- # Praktijkvoorbeelden
- Maatregelen
 - Afkoppelen HWA's en infiltratie op locatie
 - Opvang en hergebruik water
-

Vraag: kun je sturen met afvalwater?

- Rioolstelsel wat zich aanpast aan de weersomstandigheden
- Bij droog weer → DWA stelsel
- Bij lichte tot matige regen → Gemengd stelsel
- Bij hevige regenval → RWA stelsel

Datagestuurd rioolbeheer

Verdunning rioolwater **binnenstad 66%** en **bedrijventerrein 78%**

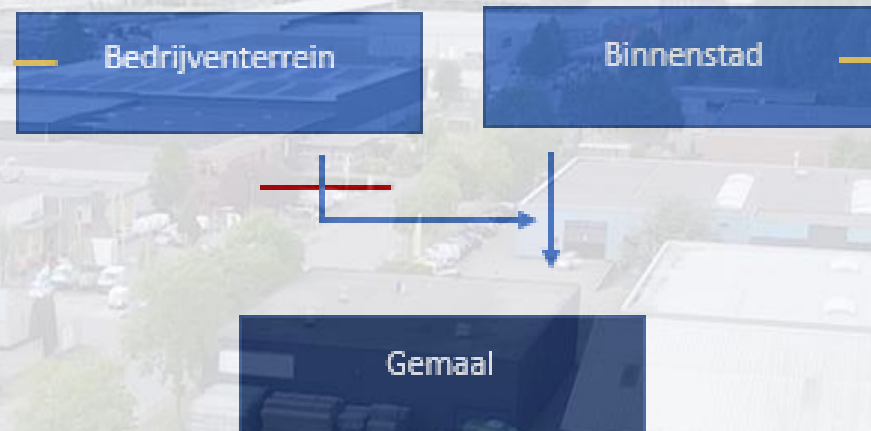
Sturing schuif

Sturing schuif o.b.v.:

- Regenval
- Verdunningsgraad
- Niveau
- Waterkwaliteit in het kanaal

m.b.v. online meetapparatuur

Meten is weten

Als het regent

.....

Als je de vergelijking
maakt tussen de kwaliteit
van het water in de
rioolbuis en het water in
het Winschoterdiep

.....kun je beter in de
rioolbuis op
bedrijventerrein
Euvelgunne zwemmen
dan in het naastgelegen
Winschoterdiep

Conclusie

Gaat alles goed?

Nee, sturing schuif
meetapparatuur

Wat wel goed gaat is de
samenwerking tussen de partijen

Conclusie

Kosten; subsidie bedrijven voor klimaatmaatregelen op eigen terrein en datagestuurd rioolbeheer 1,5 miljoen euro

Dus 2,5 miljoen minder uitgegeven dan bij een traditionele oplossing zoals een gescheiden rioolstelsel

Door sturing worden vijvers minder belast in een deel van Groningen

Minder belasting van overstorten door het UMCG

Gegevensbeheer Noord (GbN)

Aanleiding bijeenkomst eind 2016 met de vragen;

- Welke werkzaamheden doe je als Gemeente zelfstandig?
- Welke werkzaamheden doe je samen met je buurgemeente?
- Welke werkzaamheden zou je in regionaal verband oppakken?

Regionaal; Meten en Monitoren
Gegevensbeheer

Waarom Gegevensbeheer?

- Omgevingswet
- Visie koepels
- Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater

Wettelijke verplichting om data op orde te hebben!

**Gegevensbeheer
Noord**

Een heldere kijk op riolering!

Waarom Gegevensbeheer?

- Weet wat je beheert
 - Weet wat de kwaliteit is
 - Weet hoe het hydraulisch functioneert
-
- Actueel
 - Betrouwbaar
 - Compleet

**Gegevensbeheer
Noord**

Een heldere kijk op riolering!

Personele invulling

- Gemeenten hebben niet de juiste mensen in dienst voor het gegevensbeheer
- Degene die hier voor verantwoordelijk is bij de gemeente ontbreekt het aan tijd
- Waan van de dag overheerst
- Voor gegevensbeheer heb je de juiste competenties en opleiding nodig

Gegevensbeheer is een vak!

Oplossingsrichting;

- Mensen zelf opleiden

Werkzaamheden Gegevensbeheer Noord

Werkzaamheden	Toelichting	Product
Controle	Controle beheerbestand op ontbrekende gegevens en fouten	Checklist
Controle	Actualisatie GWSW naar GWSW-server	
Controle	Vanuit de GWSW-server maken van nul-meting	Excellijst
Controle	Samenvoegen Checklist met Nul-meting	Excellijst
Controle	Inzichtelijk maken resultaat controle	GIS kaart/Excellijst
Revisie	Verwerken hoofdriool in beheerpakket	Beheerbestand
Revisie	Verwerken huis- en kolkaansluitingen	Beheerbestand
Revisie	Verwerken nieuwe kolken	Beheerbestand
Inspectie	Inspectieplan maken (incl. overzichten)	Gis kaart
Inspectie	Inlezen inspecties hoofdriool (en inspectieputten)	Beheerbestand
Inspectie	Inlezen inspecties kolken	Beheerbestand
Inspectie	Aanpassingsplanning maken (aanpassingsscenario)	Beheerbestand
Inspectie	Beoordeling hoofdriool (a.d.h. van inspecties): maatregelplan	Gis kaart
Inspectie	Prioritering maatregelplan (a.d.h. van inspecties)	Gis kaart/Excellijst
Inspectie	Maatregelplan verwerken in beheerpakket	Beheerbestand
Info	Overzicht geinspecteerde strengen	GIS kaart/Excellijst
Info	Overzicht geinspecteerde kolken	GIS kaart/Excellijst
Info	GIS kaart inprikkers mechanische riolering	GIS kaart
CAD	Overstortpaspoorten	
CAD	Bustekeningen t.b.v. inspecties	
Stelsel	BGT-inlooptool	GIS kaart
Stelsel	Risicogestuurd beheer	GIS kaart
Verbetering	Benaming rioolgemalen (bv uit SAM) gelijk aan beheerbestand	GIS kaart
Verbetering	Advisering putnummering	Rapportage/Excel

**Gegevensbeheer
Noord**

Een heldere kijk op riolering!

Rioolstelsel

Lijkt prima op het eerste gezicht

Gegevensbeheer
Noord

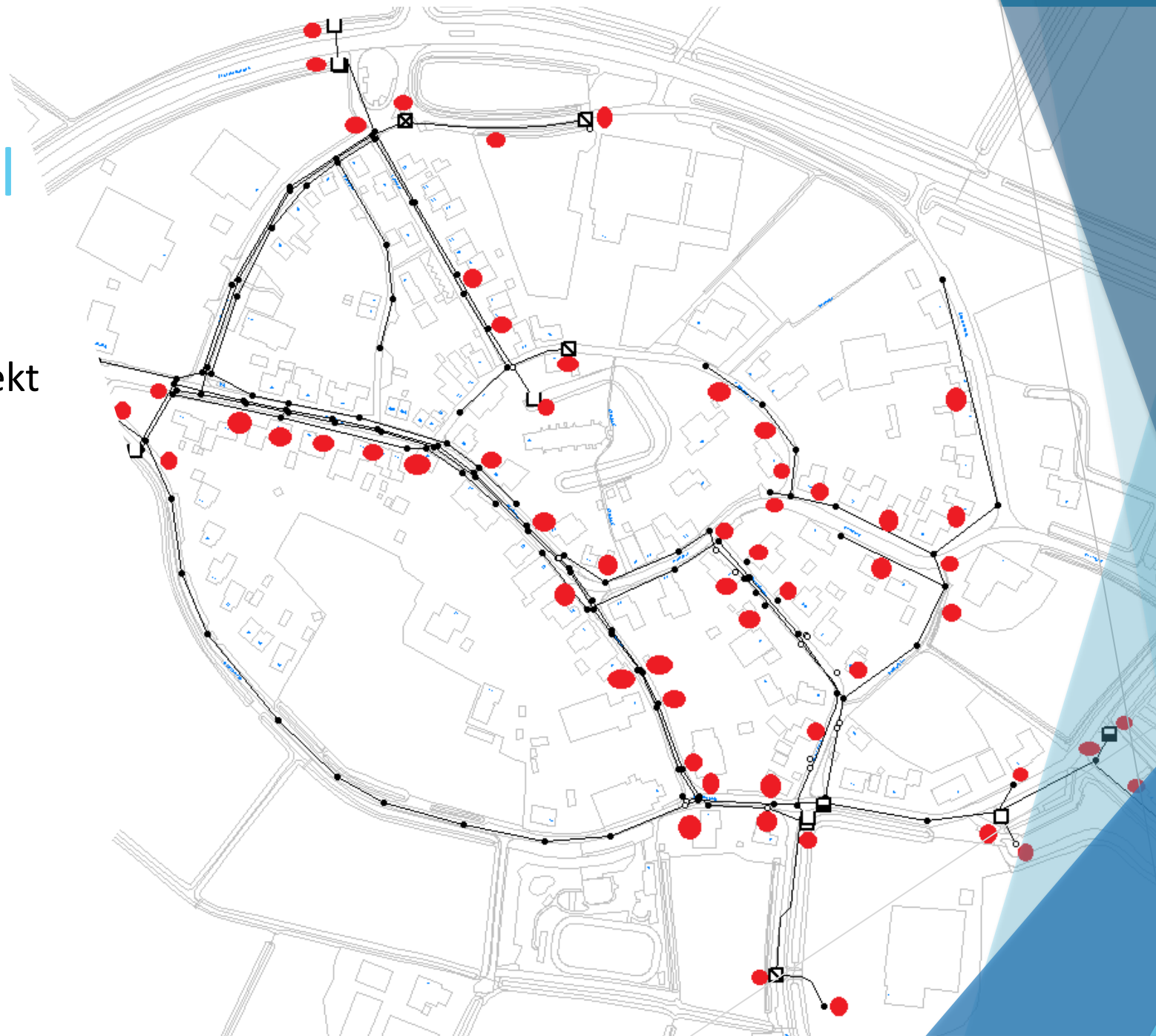

Een heldere kijk op riolering!

Rioolstelsel

Rode stippen;

- Wat er ontbreekt
- Wat foutief is

Gegevensbeheer
Noord

Een heldere kijk op riolering!

Rioolinspecties

- Overzicht van wat er wel en niet is geïnspecteerd en wanneer
- Inspectieplan maken per gemeente
- Reparatie en vervangingsplan opstellen

Rioolreiniging en rioolinspectie

**Gegevensbeheer
Noord**

Een heldere kijk op riolering!

Afst.: 19.41 m; Pos.: 0 Uur (0°); Gez.hoek.: 0°; Z

BAA A 14% 04-08

Deformatie(BAA) Verticaal (A) 14%+/- 5%

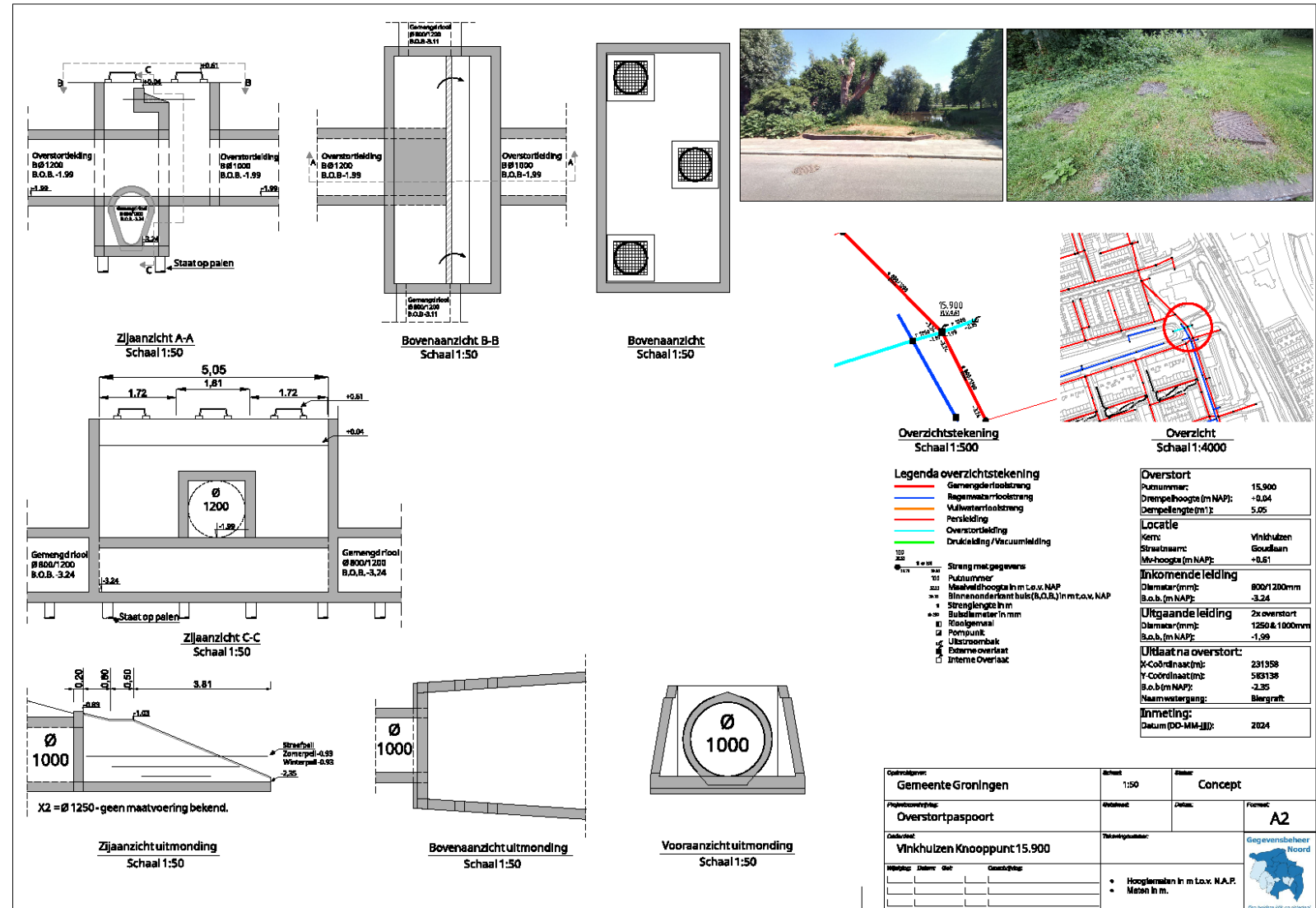
- Naast het inlezen van inspecties beoordeelt het GbN ook inspecties
- Hierbij kijkt het GbN de beelden na (samen met het rapport van de inspecteur) en brengt hierover advies uit aan de gemeente over de te nemen maatregelen

Overstortpaspoort

Eenduidige weergave overstortgegevens

- Locatie
- Weergave situatie overstortmuur
- Hoogte en lengte drempel
- Geschikt voor SSW

Cruciale vraag is en blijft altijd;

- Op welke vragen wil ik een antwoord?
- Welke gegevens wil ik in beeld hebben en waarom?

Dit bepaalt wat je in het beheersysteem opneemt

Het beheersysteem met zijn mogelijkheden is niet leidend maar dat ben je zelf met het stellen van de kritische vragen; waarom doe of wil ik dit?

**Gegevensbeheer
Noord**

Een heldere kijk op riolering!

Gegevensbeheer Noord (GbN)

heeft maar één belang!

- De gemeente ondersteunen met een Actuele, Betrouwbare en Complete dataset en het geven van adviezen waarop de gemeente verantwoorde beslissingen kan nemen
- De beslissingen worden altijd door de gemeente genomen!

**Gegevensbeheer
Noord**

Een heldere kijk op riolering!

Gegevensbeheer Noord (GbN)

Conclusie:

Het aantal taken neemt toe bij GbN

Het aantal gemeenten wat deelneemt neemt toe

Goed gegevensbeheer is het fundament voor het nemen van de juiste beslissingen voor zowel exploitatie als investeringskosten

Team met 6 gedreven gegevensbeheerders die gemeenten ontzorgt